RECENZJE

<https://doi.org/10.18778/8142-698-5.13>

FILIP DUTKOWSKI
KAROL SZUPRYCZYŃSKI
MONIKA WISŁA

ISLANDIA. KRAINA WODY I OGNI
INSPIRATOR PODRÓŻNICZY

Wydawnictwo Pascal
2018
ss. 208

Przewodnik, a właściwie inspirator podróżniczy, przeznaczony dla turystów pragnących odwiedzić krainę wody i ognia, został pomysłowo zaprojektowany i dobrze zilustrowany. Z Pascalem można zanurzyć się w opowiadaniach o Islandii, tak jak w gorących źródłach. Czytelnika powinny przyciągnąć użyteczne informacje oraz ciekawa szata graficzna. Autorzy i wydawnictwo dołożyli wszelkich starań, aby tekst był przekazany w interesujący sposób.

Przewodnik dzieli się na 10 rozdziałów, zatytułowanych adekwatnie do głównych regionów turystycznych opisywanego kraju: *Najlepsze!*, *Rejkjavik*, *Południowo-zachodnia Islandia*, *Południowa i wschodnia Islandia*, *Mývatn i północny wschód*, *Północ Islandii*, *Fiordy Zachodnie*, *Zachodnia Islandia*, *Interior*, *Poznaj Islandię*.

W pierwszym rozdziale zostały opisane najciekawsze, godne polecenia miejsca na wyspie, czyli takie, których turysta nie powinien przeoczyć podczas zwiedzania. Dołączone do tekstu ilustracje dają ich wyobrażenie oraz zachęcają do wertowania dalszych stron książki.

Drugi rozdział jest poświęcony Rejkiawikowi oraz jego okolicom. Stolica Islandii, oblana z trzech stron Morzem Północnym, ma ok. 121 tys. mieszkańców. Nazwa *Reykjavík* oznacza 'zatokę dymów' i nawiązuje do oparów unoszących się nad gorącymi źródłami. W przewodniku zostały opisane najważniejsze fakty historyczne związane z tym miastem, a także ogólne informacje o nim oraz ciekawostki, które urozmaicają treść. Czytając przewodnik, przenosimy się w wyobraźni w dane otoczenie i czujemy się tak, jakbyśmy chodzili po opisanych uliczkach. Z kolei będąc na miejscu, w przewodniku możemy odnaleźć wszystkie potrzebne informacje: gdzie warto zjeść, jakie są godziny otwarcia często odwiedzanych obiektów, ich dokładne adresy oraz dodatkowo numery telefonów. Warto zaznaczyć, że najważniejsze informacje są wyróżnione edytorsko (wytluszczone), tak aby w razie potrzeby łatwo było je znaleźć. Towarzyszą temu piękne fotografie oraz dokładne mapy.

W następnym rozdziale pt. *Południowo-zachodnia Islandia* mowa jest o gejzerach¹, wodospadach i kąpieliskach geotermalnych. Bez wątpienia stanowią one kwintesencję typowych atrakcji Islandii. Jak każdy rozdział, również i ten zaczyna się od kontekstu historycznego miejsc wartych odwiedzenia oraz różnych ciekawostek. Interesującą formą zapisu jest umieszczenie na marginesach książki adnotacji zatytułowanych *Autor radzi*. Są to typowo praktyczne wiadomości, nie zawsze łatwe do zdobycia na miejscu. Dzięki nim można uniknąć nieprzyjemnych sytuacji w trakcie podróży.

Czwarty rozdział (*Południowa i wschodnia Islandia*) dotyczy największego lodowca w Europie – Vatnajökull, oraz godnych podziwu Fiordów Wschodnich. W tej partii przewodnika czytelnik znajdzie kilka ciekawostek, np. informację o tym, że w 1783 r. w południowej części kraju zdarzył się wybuch wulkanu Laki, uważany za jeden z najpotężniejszych w dziejach planety, a w okolicy laguny Jökulsárlón kręcono sceny do takich filmów, jak *Śmierć nadejdzie jutro* czy *Tomb Raider*. W rozdziale czwartym zawarto także niezwykle trafne uwagi na temat trudności w pokonywaniu niektórych szlaków turystycznych oraz przestrzeżenie turystów przed możliwymi utrudnieniami.

¹ Gejzer to rodzaj gorącego źródła, podgrzewanego zalegającą pod ziemią magmą. Ciśnienie wyrzuca wrzącą wodę i parę na powierzchnię.

Z opisywanego w piątym rozdziale (*Mývatn i północny wschód*) regionu najlepiej wyruszyć na morze w poszukiwanie wielorybów. Znajdujący się na tym obszarze wodospad Dettifoss uważany jest za najpotężniejszy w Europie, natomiast szlak prowadzący od niego do Ásbyrgi, mający długość 35 km, określa się jako jedną z najpiękniejszych pieszych tras na wyspie. Mývatn leży na uskoku tektonicznym, dzielącym płyty kontynentalne, co powoduje bardzo dużą aktywność sejsmiczną w tym miejscu. Wikingowie wierzyli, że żyją tu elfy i trolle.

Północ Islandii, będąca tematem kolejnego rozdziału przewodnika, odznacza się głównie rybołówstwem, jak znaczna większość regionów na Islandii, oraz ośrodkami narciarskimi. Na wyspie Grimsey, leżącej na 66 równoleżniku, w dzień letniego przesilenia słońce w ogóle nie zachodzi. Osoby odwiedzające to miejsce mają możliwość otrzymania specjalnego certyfikatu. Warto też wspomnieć o innych ciekawostkach zawartych w rozdziale pt. *Północ Islandii*. Jedną z nich jest informacja, że w drugi weekend sierpnia w Dalvík obchodzi się Dzień Ryby, podczas którego odbywa się bezpłatna degustacja najróżniejszych dań rybnych. W okolicy jest dużo hodowli koni islandzkich, których żyje tam więcej niż ludzi. W przewodniku opisy tego typu ciekawostek zostały dodatkowo oznaczone czerwonym wykrzyknikiem, który można odnaleźć również na mapie załączonej do książki, dzięki czemu zidentyfikowanie takich miejsc jest ułatwione.

Fiordy Zachodnie to region Islandii, który został zaprezentowany w siódmym rozdziale jako Dzikie Zachód Europy. Drogę nr 612 uznano w przewodniku za jedną z najciekawszych tras na Islandii. Hornstrandir pokazano natomiast jako raj dla miłośników przyrody, doskonały teren do wędrówek, podczas których można obserwować ptaki i lisy polarne. W tej części przewodnika zamieszczono również dokładne informacje dotyczące panującej na Islandii pogody oraz użytecznych stron internetowych, na których można sprawdzać na bieżąco warunki atmosferyczne.

W ósmym rozdziale pt. *Zachodnia Islandia* przedstawiono dzieje pierwszych mieszkańców wyspy oraz opisano wydarzenia, które rozgrywały się w islandzkich sagach, a także zwrócono uwagę na średniowiecznego poetę Snorriego Sturlusona. W regionie znajduje się dużo gorących źródeł, piękne lazurkowe wodospady oraz lodowce, a 8 km na zachód od Reykholt, przy drodze nr 50, tryska najpotężniejsze gorące źródło w Europie – Deildartunguhver. Co sekundę wyrzuca ono 180 litrów niemal wrzącej wody, która jest wykorzystywana do ogrzewania budynków w okolicy. Treść tego rozdziału urozmaicają liczne anegdoty i legendy.

Tematem przedostatniego rozdziału jest mało dostępny Interior – odludny, pustynny i niegościnnie teren, na którym niegdyś szukali schronienia bandyci. W regionie tym kryją się niezwykle krajobrazy. Niełatwo się do niego dostać, ale dzięki przewodnikowi i dokładnemu opisowi dróg mamy wrażenie, że wszystko staje się możliwe. Niezbędne informacje na temat wymaganego sprzętu i pojazdu utwierdzają czytelnika w tym przekonaniu. Autorzy publikacji nie podają suchych faktów, lecz konkretne wskazówki, jak przygotować się na wyprawy na rzadko uczęszczane tereny Islandii. Krajobraz jest tu ekstremalnie surowy i pustynny, kilometrami ciągną się piaski, kamienie i skały, w oddali zaś majaczą lodowce. W tych rejonach do lotu na Księżyc przygotowywały się załogi statków Apollo. Znajdujący się w tej części Islandii Kverkfjöll jest symbolicznym miejscem dla wyspy, gdyż spotykają się tu dwa żywioły: pod lodowcą czapą bulgoczą gorące źródła.

Rozdział zamykający książkę (*Poznaj Islandię*) poświęcono ogólnemu opisowi tego kraju. Niewątpliwie Islandia – wyspa o niesamowitym księżycowym krajobrazie – przyciąga coraz więcej turystów, zapewne przede wszystkim ze względu na wulkany, kratery, lodowce, gejzery, pola lawy, czy też źródła geotermalne. Jest to kraj, który został zasiedlony jako ostatni w Europie. W 930 r. w Islandii powstał najstarszy na świecie parlament – Althing. Kultura i język tego kraju przetrwały bez obcych wpływów. Obecnie jest zamieszkiwany przez 300 tys. osób, a jednocześnie pozostaje najrzadziej zaludnionym krajem Europy. W rozdziale 10 można przeczytać o historii Islandii, jej kulinarnych sekretach, kulturze i sztuce, obyczajach, świętach oraz florze i faunie.

Podsumowując, należy podkreślić, że przewodnik został bardzo dobrze opracowany zarówno pod względem merytorycznym, edytorskim i graficznym. Jest napisany bardzo przystępnym i zrozumiałym językiem. Zawiera użyteczną oraz aktualną wiedzę. Za novum można uznać umieszczenie ogólnego opisu Islandii dopiero w ostatnim rozdziale. Taki porządek może wzbudzać kontrowersje, ponieważ jesteśmy przyzwyczajeni, że tego typu informacje znajdują się zwykle na początku przewodników. Zdaniem autorki niniejszej recenzji ogólny opis Islandii należało umieścić jednak na początku książki, a następnie przejść do charakterystyki każdego z regionów.

Publikację *Islandia. Kraina wody i ognia. Inspirator podróżniczy* można polecić każdemu, kto jest zainteresowany wyjazdem na tę niezwykłą wyspę. Z pewnością ci, którzy już ją odwiedzili, zgodnie stwierdzą, że nie ma drugiego takiego miejsca na świecie. Podczas pobytu w Islandii

atrakcji na pewno nie zabraknie, a wrażenia są niezapomniane. W książce znajduje się tak dużo pięknych zdjęć, że nie mogą one nie wpływać na czytelnika. Jedyne, co mu pozostaje po jej odłożeniu, to wykupienie lotu, spakowanie walizek i wyruszenie w nieznane. Bez wątpienia z tym przewodnikiem w plecaku nie zgubimy się, podążając wybranymi szlakami.

Klaudia Potakowska

<https://doi.org/10.18778/8142-698-5.14>

JAKUB RYBICKI

*PO BAJKALE. ROWEREM PRZEZ
SYBERIĘ*

Wydawnictwo Świat Książki
Warszawa 2015
ss. 384

Jakub Rybicki, autor recenzowanej książki podróżniczej, jest z wykształcenia socjologiem i znawcą Azji. Pasjonuje się fotografią. Jest laureatem licznych nagród, m.in. Travel Photographer of The Year czy Grand Prix festiwalu Kolosy. Należy do grona autorów zbiorowej publikacji pt. *Poza utartym szlakiem*. Współpracuje z wieloma magazynami („National Geographic Traveler”, „Magazyn Podróże”, „Kontynenty”, „Elle Man”, „Rowerotur”, „Bikeboard”, „Magazyn Rowerowy”), a także z portalami internetowymi (Wirtualna Polska, Onet.pl, Interia.pl, Gazeta.pl), w tym również podróżniczymi (np. Peron4). Jakub Rybicki przemierzył ok. 50 krajów, poruszając się rowerem, autostopem, konno i samochodem. Jest również licencjonowanym pilotem wycieczek, organizuje wyjazdy „szyte na miarę” dla wymagających klientów szukających prawdy i autentyczności w swoich podróżach (zob. Jakub Rybicki).